

Počíná-li člověk ničemnosti, zplodí trápení a křivdy. Kope-li jámu, sám se do ní chytí. A já budu vzdávat chválu Hospodinu, že je spravedlivý. Štítem je mi Bůh, on zachraňuje ty, kdo mají přímé srdce. (podle Ž 7)

Lk 3,1-15: V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a v Galileji vládl Herodes, jeho bratr Filip na území Itureje a Trachonitidy a Lyzaniás v Abiléně, za nejvyššího velekněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů“, jak je psáno v knize slov proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každá propast bude zasypana, hory i pahorky budou srovnány; co je křivé, bude přímé, hrbolaté cesty budou rovné; a každý tvor uzří spasení Boží.“ Zástupům, které vycházely, aby se od něho daly pokřtít, Jan říkal: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nastávajícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání, a nezačínajte si říkat: ‚Náš otec jest Abraham!‘ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně.“ Zástupy se Jana ptaly: „Co jen máme dělat?“ On jim odpověděl: „Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné, a kdo má co k jídlu, udělej také tak.“ Přišli i celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se: „Mistře, co máme dělat?“ On jim řekl: „Nevymáhejte víc, než máte nařízeno.“ Tázali se ho i vojáci: „A co máme dělat my?“ Řekl jim: „Nikomu nečiňte násilí, nikoho nevydírejte, spokojte se se svým žoldem.“ Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš.

Lk 3,15-20: Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali o Janovi, není-li on snad Mesiáš. Na to Jan všem řekl: „Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než jsem já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“ A ještě mnohým jiným způsobem napomínal lid a kázal radostnou zvěst. Ale když káral vládce Heroda kvůli Herodiadě, manželce jeho bratra, a za všechno zlé, co činil, Herodes všechno dovršil ještě tím, že dal Jana zavřít do vězení.

Za dávných časů volával prý na poušti jakýsi muž: „Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Všechno, co je pokřivené ve vašich duších a vztazích a v celé společnosti, koukejte srovnat, ať tam může vstoupit Hospodinova sláva!“

Zní to hezky: všechno srovnejte k slávě Boží. Jenže jak? Žádný snadný recept na to není, a jak se tak lidi po nějakém použitelném rozhlíželi, zaujalo je, co k tomu pravil Jan řečený Křtitel. Také on žil na poušti, také on byl považován za proroka a lidé tam za ním chodili pro radu. „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů,“ říkal jim a přidával k tomu citát z dávného proroka a navrhl ještě pár zásad, to když se ho ptali, co konkrétně mají dělat.

Pojďme si ta slova proroků prohlédnout ve třech krocích.

Krok první: Srovnejte si v hlavě a v srdci, na čem vám nejvíc záleží, oč stojíte, oč usilujete a pro koho žijete.

Na čem mi záleží a pro koho žiju – člověk si může dělat všelijaké plány a rozvahy, na něčem si zakládat a na něco se těšit a není od věci si o tom v hlavě dělat pořádek. Vědět, co dělám a co chci, abych se uměl zorientovat na všelijakých životních křižovatkách.

Jsou chvíle, kdysi si přitom vzpomeneme třeba na všelijaké citáty z Bible – že je člověk jako pouhý vánek a že má jen na píd' odměřeno dnů... Jako když se – kde se vzala, tu se vzala – objevila pandemie. Náhle bylo mnohem víc než kdy jindy znát, jakou sílu má pouto dobrých mezilidských vztahů (kdo by to chtěl koupit za zlato, sklídí leda posměch, je psáno už mnoho století). A jakou sílu má vztah k milujícímu Bohu.

Srovnejte si, na čem vám záleží a pro koho žijete. Těžko si nevšimnout, že k nám za poslední tři týdny přišlo na tři sta tisíc uprchlíků z Ukrajiny (a další tři miliony do dalších zemí). Už je to tu zas: kolikrát už jsme viděli obrázky lidí, kteří si vzali jen pár věcí a narychlo opustili domov (třeba jako kdysi Češi ze Sudet). Teď jsou to hlavně mámy s dětmi a nevědí, jestli se kdy vrátí a jestli se kdy setkají s tátou. Otázka, na čem mi záleží a pro koho žiju, má najednou trochu jinou náplň a barvu. Co my s tím teď? Co mám dělat, to mně i jiným Jan Křtitel vzkázal: Kdo má a může, ať se rozdělí; a žádné násilí a žádné odírání.

To řekl těm, kdo se ho na to ptali: není to povinnost pro všechny. Ale ti, kdo chtějí, aby se srovnaly příkopy mezi lidmi a aby se zbouraly barikády mezi lidmi a Bohem, ti nechť mu naslouchají.

Krok druhý: Bůh lidem slíbil, že těm, kdo žijí v temnotě, vzejde světlo. V tom světle si vlk bude hrát s beránkem, kralovat bude dítě a místo válčení a nenávisti si budeme navzájem dopřávat Boží pokoj a radost.

Jsme křesťané, tak tedy neztrácejme ze zřetele, co nám Bůh dopřál jako zaslíbení. Světlo místo tmy, lásku místo nenávisti, pokoj mezi lidmi. Na čem v životě nejvíc záleží? Přesně na tomhle. A pro koho žijete, to si pojmenujte každý sám pro sebe – ale vězte, že ti, pro koho žijete, od vás potřebují právě toto: lásku, pokoj, hřejivé světlo naděje.

Když někdo utíká před válkou a netuší, co s ním bude, asi moc nepotřebuje poslouchat poznámky o tom, že asi není takový chudák, když má mobil – vždyť je to s internetem jeho jediná šance, jak se snad ještě spojit s blízkými, kteří tam zůstali. Když někdo zachraňuje život dětem, asi mu nepomůže mudrování o tom, že vinu za ty bomby nese někdo jiný, než kdo je na ně háže, anebo stesky, že sami máme málo a kvůli vám teď bude draho. I kdyby to tak bylo – zkuste si sami sebe představit na útěku, jak se to už tolikrát v dějinách tolika lidem stalo, a v tu chvíli vám asi bude zřejmé, že nejvíc záleží právě na lásce, na pokoji mezi lidmi a na světle naděje.

Pro koho žiju? Netvrdím, že pro ně, pro ty na útěku, a ani vám to nenutím. Žiju mimo jiné pro sebe – a abych sám se sebou vydržel, nějak potřebuju vážně naslouchat tomu, co to ten Jan Křtitel tehdy povídal.

Krok třetí: Až si na ten Boží slib vzpomenete, ještě jednou si pořádně urovnejte, pro koho na tomhle světě žijete a oč usilujete. A jestli budete chtít, tak potom přijďte sem k Jordánu – pro křest jako znamení, že tu Boží nabídku berete za svou.

Takhle je Jan tehdy pozval. Už je to dávno. K Jordánu se nechystám, ale ta výzva, abych se nasměroval k Bohu a přijal odpuštění hříchů, je pro mě důležitá. Ať budeme dělat, co budeme dělat, všelék na neduhy tohoto světa v ruce mít nebudeme a ani při nejlepší vůli svět nepřesměrujeme. Vlci si s beránky nehrají, ale nadále je obědvají, ba

dokonce je někdy beránek beránkovi vlkem a ze všech těch prorockých vizí toho moc nezbylo. Neměl by náš svět vypadat jinak, než vypadá, kdyby se v něm ujaly Boží sliby? Jistě měl – to právě čekali lidé od tak řečeného mesiáše a občas si někoho vyhlédli, jestli náhodou zrovna on nemá recept, jak tenhle svět spravit (vyhlédli si leckoho, někdy i hodně podezřelé postavy). Tenkrát u Jordánu si s mesiášskou vidinou spojovali i zmíněného Jana Křtitele. Odpověděl jim, že ta láska, pomoc a naděje, které nám připomíná, je teprve příprava. Svět tím nenapravíme, ale aspoň trochu srovnáme, co bylo trestuhodně křivé – protože opravdový mesiáš už přichází, tak aby mohl vstoupit. To až on dá teprve téhle naší přípravě smysl a štávu.

V Bibli poté následuje příběh pravého mesiáše Ježíše, jenž byl ukřižován, ale pak jeho blízcí uvěřili, že to vlastně není konec: Bůh přece smrti nedovolí, aby mu zkazila jeho vůli. Nenechal jí Ježíše. A nám, kdo tuhle naději sdílíme, dal Bůh důležitý úkol. Vyřizujte evangelium každému, kdo to potřebuje. Věřte, že Bůh má dost sil na to, aby s námi všemi bylo dobře, a vydejte se téhle naději vstříc. Jde se tam přes odpuštění hříchů. A nebojte se, Boží láska bude při tom s vámi.

I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny mého žití.

Ať vás boží milosrdenství provází (abyste šli dobrou životní cestou),

ať vám dává svobodu (abyste se nebáli a ničemu neotročili),

ať vás přidržuje (abyste byli stálí a pevní),

ať vás inspiruje (abyste byli pravdiví a věrní),

ať vám dělá život krásným (abyste přijímali i rozdávali lásku a naději).